סדר הלימוד
ליום פקודת השנה

לעילוי נשמת

שמואל מורזזי ז"ל

בן ר' שלום ושרה מורזזי ז"ל

נתבקש לבית עולמו

י"ז בכסלו ה'תשמ"ז

ת.נ.צ.ב.ה.

©
כל הזכויות שמורות
להזמנות: 050-7397700

תפילת בית העלמין

מי שלא היה בבית עלמין תוך שלושים יום, יאמר ברכה זו כשיבוא בבית עלמין

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָאדנ״י אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר אֶתכֶם בַּדִּין, וְזָן אֶתכֶם בַּדִּין, וְכִלכֶּל אֶתכֶם בַּדִּין, וְהֶחֱיָה אֶתכֶם בַּדִּין, וְהֵמִית אֶתכֶם בַּדִּין, וַעֲתִיד לַהֲקִימְכֶם בַּדִּין, וְיוֹדֵעַ מִספַּר כֻּלְּכֶם, וְהוּא עֲתִיד לְהַחֲיוֹתְכֶם וּלקַיֵּם אֶתכֶם בַּדִּין לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, בָּרוּךְ (אַתָּה יְהֹוָאדנ״י,) מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

תפילה לאומרה קודם הלימוד

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָאדנ״י אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיְּהֶא לִמּוּד זֶה שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים לְעִלּוּי נִשְׁמַת שְׁמוּאֵל בֶּן רִבִּי שָׁלוֹם עָלָיו הַשָּׁלוֹם מְנוּחָתוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

משניות

הרב מתחיל לציבור כל ישראל וכו׳, וכולם אומרים עמו יחד בקול רם

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמָר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ. נֵצֶר מַטָּעַי, מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתפָּאֵר:

ומתחילים סדר הלימוד בקריאת פרקי משנה המתחילים באותיות הנפטר כל אחד משנה לפי הסדר

אות שי״ן

שביעית פרק ו׳

א **שָׁלֹשׁ** אֲרָצוֹת לַשְּׁבִיעִית. כָּל שֶׁהִחזִיקוּ עוֹלֵי בָּבֶל, מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד כְּזִיב, לֹא נֶאֱכָל וְלֹא

נֶעְבָּד. וְכָל שֶׁהִחְזִיקוּ עוֹלֵי מִצְרַיִם, מִכְּזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אַמָּנָה, נֶאֱכָל אֲבָל לֹא נֶעְבָּד. מִן הַנָּהָר וּמֵאַמָּנָה וְלִפְנִים, נֶאֱכָל וְנֶעְבָּד:

ב **עוֹשִׁין** בַּתָּלוּשׁ בְּסוּרְיָא, אֲבָל לֹא בַּמְּחֻבָּר. דָּשִׁין וְזוֹרִין וְדוֹרְכִין וּמַעֲמִירִין, אֲבָל לֹא קוֹצְרִין וְלֹא בּוֹצְרִין וְלֹא מוֹסְקִין. כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כָּל שֶׁכַּיּוֹצֵא בּוֹ מֻתָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עוֹשִׁין אוֹתוֹ בְּסוּרְיָא:

ג **בְּצָלִים** שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים וְצָמְחוּ, אִם הָיוּ הָעֲלִין שֶׁלָּהֶם שְׁחוֹרִין, אֲסוּרִין. הוֹרִיקוּ, הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר, אִם יְכוֹלִין לְהִתָּלֵשׁ בְּעֲלִין שֶׁלָּהֶן, אֲסוּרִין. וּכְנֶגֶד כֵּן, מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, מֻתָּרִין:

ד **מֵאֵימָתַי** מֻתָּר אָדָם לִקַּח יָרָק בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, מִשֶּׁיֵּעָשֶׂה כַּיּוֹצֵא בּוֹ. עָשָׂה הַבַּכִּיר, הֻתַּר הָאָפִיל. רַבִּי הִתִּיר לִקַּח יָרָק בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִיָּד:

ה **אֵין** מוֹצִיאִין שֶׁמֶן שִׂרְפָּה וּפֵרוֹת שְׁבִיעִית מֵהָאָרֶץ לְחוּצָה לָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, שָׁמַעְתִּי בַּפְּרוּשׁ, שֶׁמּוֹצִיאִין לְסוּרְיָא וְאֵין מוֹצִיאִין לְחוּצָה לָאָרֶץ:

ו **אֵין** מְבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, שָׁמַעְתִּי בַּפְּרוּשׁ, שֶׁמְּבִיאִין מִסּוּרְיָא וְאֵין מְבִיאִין מֵחוּצָה לָאָרֶץ:

אוֹת מַ"ם

אהלות פרק ד׳

א **מִגְדָּל** שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּאֲוִיר, טֻמְאָה בְּתוֹכוֹ, כֵּלִים שֶׁבְּעָבְיוֹ טְהוֹרִים. טֻמְאָה בְּעָבְיוֹ, כֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹרִים. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, מֻחְצָה לְמֻחְצָה. הָיָה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת, טֻמְאָה בְּתוֹכוֹ, הַבַּיִת טָמֵא. טֻמְאָה בַּבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר, שֶׁדֶּרֶךְ הַטֻּמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס. כֵּלִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הָאָרֶץ, שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַפּוֹתָל, שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַקּוֹרוֹת, אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח, טְמֵאִין. וְאִם לָאו, טְהוֹרִין. טֻמְאָה שָׁם, הַבַּיִת טָמֵא:

ב **תֵּבַת** הַמִּגְדָּל, יֵשׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טָפַח וְאֵין בֵּיצִיאָתָהּ פּוֹתֵחַ טָפַח, טֻמְאָה בְּתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָמֵא. טֻמְאָה בַּבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר, שֶׁדֶּרֶךְ הַטֻּמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס. רִבִּי יוֹסֵי מְטַהֵר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ לַחֲצָאִים אוֹ לְשֶׁרְפָּהּ בִּמְקוֹמָהּ:

ג **הָיָה** עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַפֶּתַח וְנִפְתָּח לַחוּץ, טֻמְאָה בְּתוֹכוֹ, הַבַּיִת טָהוֹר. טֻמְאָה בַּבַּיִת, מַה

שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא, שֶׁדֶּרֶךְ הַטֻּמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס. הָיְתָה מֻכְנֵי שֶׁלּוֹ מְשׁוּכָה לַאֲחוֹרָיו שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, טֻמְאָה שָׁם כְּנֶגֶד הַקּוֹרוֹת, הַבַּיִת טָהוֹר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בִּזְמָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח, וְאֵינָהּ יוֹצְאָה, וְהַמִּגְדָּל בָּא בְּמִדָּה:

אוֹת וי״ז

דמאי פרק ב׳

א **וְאֵלּוּ** דְּבָרִים מִתְעַשְּׂרִין דֳּמַאי בְּכָל מָקוֹם. הַדְּבֵלָה, וְהַתְּמָרִים, וְהַחַרּוּבִים, הָאֹרֶז, וְהַכַּמּוֹן. הָאֹרֶז שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ, כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ פָּטוּר:

ב **הַמְקַבֵּל** עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן, מְעַשֵּׂר אֶת שְׁהוּא אוֹכֵל, וְאֶת שְׁהוּא מוֹכֵר, וְאֶת שְׁהוּא לוֹקֵחַ, וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ, נֶאֱמָן. אָמְרוּ לוֹ, עַל עַצְמוֹ אֵינוּ נֶאֱמָן, כֵּיצַד יְהֶא נֶאֱמָן עַל שֶׁלַּ־אֲחֵרִים:

ג **הַמְקַבֵּל** עָלָיו לִהְיוֹת חָבֵר, אֵינוּ מוֹכֵר לְעַם הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ, וְאֵינוּ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח, וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ, וְלֹא מְאָרְחוֹ אֶצְלוֹ בִּכְסוּתוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַּקָּה, וְלֹא יְהֶא פָּרוּץ בַּנְּדָרִים וּבַשְּׂחוֹק, וְלֹא יְהֶא מִטַּמֵּא לַמֵּתִים, וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ. אָמְרוּ לוֹ, לֹא בָּאוּ אֵלּוּ לַכְּלָל:

ד **הַנַּחְתּוֹמִים** לֹא חִיְּבוּ אוֹתָם חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה. הַחָנְוָנִים אֵינָן רַשָּׁאִין לִמְכּוֹר אֶת הַדְּמַאי. כָּל הַמַּשְׁפִּיעִין בְּמִדָּה גַּסָּה, רַשָּׁאִין לִמְכּוֹר אֶת הַדְּמַאי. אֵלּוּ הֵן הַמַּשְׁפִּיעִין בְּמִדָּה גַּסָּה, כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְּבוּאָה:

ה **רַבִּי** מֵאִיר אוֹמֵר, אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהָמֵד בַּגַּסָּה וּמָדַד בַּדַּקָּה, טְפֵלָה דַּקָּה לַגַּסָּה. אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהָמֵד בַּדַּקָּה וּמָדַד בַּגַּסָּה טְפֵלָה גַּסָּה לַדַּקָּה. אֵיזוֹ הִיא מִדָּה גַּסָּה. בַּיְבֵּשׁ, שִׁלְשֶׁת קַבִּין, וּבַלַּח, דִּינָר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, סַלֵּי תְּאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים וְקֻפּוֹת שֶׁל־יָרָק, כָּל זְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אַכְסָרָה, פָּטוּר:

אוֹת אַל״ף

שבת פרק ט״ו

א **אֵלּוּ** קְשָׁרִים שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶן, קֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין. וּכְשֵׁם שֶׁהוּא חַיָּב עַל קְשׁוּרָן כָּךְ הוּא חַיָּב עַל הֲתָּרָן. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו אֵין חַיָּבִין עָלָיו:

ב **יֵשׁ** לָךְ קְשָׁרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כְּקֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וּכְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין. קוֹשֶׁרֶת אִשָּׁה מַפְתֵּחַ חֲלוּקָה, וְחוּטֵי סְבָכָה וְשֶׁל־פִּסְקִיָּא, וּרְצוּעוֹת מַנְעָל וְסַנְדָּל,

וְנוֹדוֹת יַיִן וְשֶׁמֶן, וּקְדֵרָה שֶׁל־בָּשָׂר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, קוֹשְׁרִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵּצֵא. קוֹשְׁרִין דְּלִי בִּפְסִקְיָא, אֲבָל לֹא בַּחֶבֶל. רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. כְּלָל אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, כָּל קֶשֶׁר שְׁאֵינוֹ שֶׁל־קַיָּמָא, אֵין חַיָּבִין עָלָיו:

ג **מְקַפְּלִין** אֶת הַכֵּלִים אַפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים, וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מִלֵּילֵי שַׁבָּת לַשַּׁבָּת, אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, מְקַפְּלִין אֶת הַכֵּלִים וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים לַשַּׁבָּת, וְחֶלְבִּי שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. אֲבָל לֹא שֶׁל־יוֹם הַכִּפּוּרִים בַּשַּׁבָּת. רִבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא שֶׁל־שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְלֹא שֶׁל־יוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִין בַּשַּׁבָּת:

אוֹת לַמ״ד

סוכה פרק ד׳

א **לוּלָב** וַעֲרָבָה, שִׁשָּׁה וְשִׁבְעָה. הַהַלֵּל וְהַשִּׁמְחָה, שִׁמּוֹנָה. סֻכָּה וְנִסּוּךְ הַמַּיִם, שִׁבְעָה. וְהֶחָלִיל, חֲמִשָּׁה וְשִׁשָּׁה:

ב **לוּלָב** שִׁבְעָה כֵּיצַד. יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל־חַג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת, לוּלָב שִׁבְעָה, וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים שִׁשָּׁה:

ג **עֶרְבָה** שִׁבְעָה בְּיצַד. יוֹם שִׁבְיעִי שֶׁלְּ־עֶרְבָה שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת, עֶרְבָה שִׁבְעָה, וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים שִׁשָּׁה:

ד **מְצוֹת** לוּלָב בְּיצַד. יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלְּ־חַג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת, מוֹלִיכִין אֶת לוּלְּבֵיהֶן לְהַר הַבַּיִת, וְהַחַזָּנִין מְקַבְּלִין מֵהֶן וְסוֹדְרִין אוֹתָן עַל גַּב הָאַצְטְבָא, וְהַזְּקֵנִים מַנִּיחִין אֶת שֶׁלָּהֶן בַּלִּשְׁכָּה. וּמְלַמְּדִים אוֹתָם לוֹמַר, כָּל מִי שֶׁמַּגִּיעַ לוּלְּבִי בְּיָדוֹ, הֲרֵי הוּא לוֹ בְּמַתָּנָה. לְמָחָר מַשְׁכִּימִין וּבָאִין, וְהַחַזָּנִין זוֹרְקִין אוֹתָם לִפְנֵיהֶם. וְהֵן מְחָטְפִין וּמַכִּין אִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ. וּכְשֶׁרָאוּ בֵּית דִּין שֶׁבָּאוּ לִידֵי סַכָּנָה, הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל בְּבֵיתוֹ:

ה **מְצוֹת** עֶרְבָה כֵּיצַד. מָקוֹם הָיָה לְמַטָּה מִירוּשָׁלַיִם, וְנִקְרָא מוֹצָא. יוֹרְדִין לְשָׁם וּמְלַקְּטִין מִשָּׁם מֶרְבִּיּוֹת שֶׁלְּ־עֶרְבָה, וּבָאִין וְזוֹקְפִין אוֹתָן בְּצִדֵּי הַמִּזְבֵּחַ, וְרָאשֵׁיהֶן כְּפוּפִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ. בְּכָל יוֹם מַקִּיפִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ פַּעַם אַחַת, וְאוֹמְרִים, אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה׳ הַצְלִיחָה נָּא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֲנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָּא. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם מַקִּיפִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים. בְּשָׁעַת פְּטִירָתָן, מַה הֵן אוֹמְרִים, יְפִי לָךְ מִזְבֵּחַ, יְפִי לָךְ

מִזבֵּחַ. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לְיָהּ וְלָךְ, מִזבֵּחַ. לְיָהּ וְלָךְ, מִזבֵּחַ:

ו **כְּמַעֲשֵׂהוּ** בַּחֹל כָּךְ מַעֲשֵׂהוּ בַּשַּׁבָּת, אֶלָּא שֶׁהָיוּ מְלַקְּטִין אוֹתָן מֵעֶרֶב שַׁבָּת וּמַנִּיחִים אוֹתָן בִּגְגִיּוֹת שֶׁל־זָהָב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכמוֹשׁוּ. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר, חֲרָיוֹת שֶׁל־דֶּקֶל הָיוּ מְבִיאִין וְחוֹבְטִין אוֹתָן בַּקַּרְקַע בְּצִדֵּי הַמִּזבֵּחַ, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם נִקרָא יוֹם חִבּוּט חֲרָיוֹת:

ז **מִיָּד** הַתִּינוֹקוֹת שׁוֹמְטִין אֶת לוּלַבֵּיהֶן וְאוֹכְלִין אֶתרוֹגֵיהֶן:

ח **הַהַלֵּל** וְהַשִּׂמחָה שְׁמוֹנָה כֵּיצַד. מִלַּמֵּד שֶׁחַיָּב אָדָם בַּהַלֵּל וּבַשִּׂמחָה וּבכבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל־חָג, כִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג. סְפָה שִׁבעָה כֵּיצַד. גָּמַר מִלֶּאֱכוֹל, לֹא יַתִּיר סְפָתוֹ, אֲבָל מוֹרִיד אֶת הַכֵּלִים מִן הַמִּנחָה וּלמַעלָה, מִפְּנֵי כְּבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל־חָג:

ט **נִסּוּךְ** הַמַּיִם כֵּיצַד. צְלוֹחִית שֶׁל־זָהָב מַחזֶקֶת שְׁלֹשֶׁת לוֹגִים הָיָה מְמַלֵּא מִן הַשִּׁילוֹחַ. הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַמַּיִם, תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ. עָלָה בַּכֶּבֶשׁ וּפָנָה לִשׂמאלוֹ, שְׁנֵי סְפָלִים שֶׁל־כֶּסֶף הָיוּ שָׁם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֶׁל־סִיד הָיוּ, אֶלָּא שֶׁהָיוּ

מְשַׁחְרִין פְּנֵיהֶם מִפְּנֵי הַיַּיִן. וּמְנַקְּבִין כְּמִין שְׁנֵי חֻטְמִין דַּקִּין, אֶחָד מְעֻבָּה וְאֶחָד דַּק, כְּדֵי שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶם כְּלִין בְּבַת אַחַת. מַעֲרְבִי שֶׁלְּמַיִם, מִזְרָחִי שֶׁלְּיַיִן. עֵרָה שֶׁלַּמַּיִם לְתוֹךְ שֶׁלַּיַּיִן, וְשֶׁלַּיַּיִן לְתוֹךְ שֶׁלַּמַּיִם, יָצָא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בַּלּוֹג הָיָה מְנַסֵּךְ כָּל שְׁמוֹנָה. וְלַמְנַסֵּךְ אוֹמְרִים לוֹ, הַגְבַּהּ יָדְךָ, שֶׁפַּעַם אַחַת נִסַּךְ אֶחָד עַל גַּבֵּי רַגְלָיו, וּרְגָמוּהוּ כָּל הָעָם בְּאֶתְרוֹגֵיהֶן:

כְּמַעֲשֵׂהוּ בַּחֹל כָּךְ מַעֲשֵׂהוּ בַּשַּׁבָּת, אֶלָּא שֶׁהָיָה מְמַלֵּא מֵעֶרֶב שַׁבָּת חֲבִית שֶׁלְּזָהָב שְׁאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת מִן הַשִּׁילוֹחַ, וּמַנִּיחָהּ בַּלִּשְׁכָּה. נִשְׁפְּכָה אוֹ נִתְגַּלְּתָה, הָיָה מְמַלֵּא מִן הַכִּיּוֹר, שֶׁהַיַּיִן וְהַמַּיִם הַמְּגֻלִּין, פְּסוּלִים לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ:

וחותמים לימוד המשניות בפרק יש מעלין שמשניותיו האחרונות (ממשנה ד׳) הם אותיות נשמה.

פֶּרֶק יֵשׁ מַעֲלִין

מקואות פרק ז׳

א יֵשׁ מַעֲלִין אֶת הַמִּקְוֶה וְלֹא פּוֹסְלִין, פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין, לֹא מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין. אֵלּוּ מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין, הַשֶּׁלֶג, וְהַבָּרָד, וְהַכְּפוֹר, וְהַגְּלִיד, וְהַמֶּלַח, וְהַטִּיט הַנָּרוֹק. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָא, הָיָה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל

דָּן כְּנֶגְדִּי לוֹמַר, הַשֶּׁלֶג אֵינוֹ מַעֲלֶה אֶת הַמְּקוָה. וְהֵעִידוּ אַנְשֵׁי מֵידְבָּא מִשְּׁמוֹ שֶׁאָמַר לָהֶם, צְאוּ וְהָבִיאוּ שֶׁלֶג וַעֲשׂוּ מִקְוָה בַּתְּחִלָּה. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, אֶבֶן הַבָּרָד, כַּמַּיִם. כֵּיצַד מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין, מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת, נָפַל מֵהֶם סְאָה לְתוֹכוֹ וְהֶעֱלָהוּ, נִמְצְאוּ מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין:

ב **אֵלּוּ** פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין. הַמַּיִם בֵּין טְמֵאִים בֵּין טְהוֹרִים, וּמֵי כְבָשִׁים, וּמֵי שְׁלָקוֹת, וְהַתָּמֵד עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ. כֵּיצַד פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין. מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר קֶרְטוֹב, וְנָפַל מֵהֶן קֶרְטוֹב לְתוֹכוֹ, לֹא הֶעֱלָהוּ, פּוֹסְלוֹ בִּשְׁלֹשָׁה לוֹגִין. אֲבָל שְׁאָר הַמַּשְׁקִין, וּמֵי פֵּרוֹת, וְהַצִּיר, וְהַמֶּרִיס, וְהַתָּמֵד מִשֶּׁהֶחְמִיץ, פְּעָמִים מַעֲלִין וּפְעָמִים שְׁאֵינָן מַעֲלִין. כֵּיצַד. מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת, נָפַל לְתוֹכוֹ סְאָה מֵהֶם, לֹא הֶעֱלָהוּ. הָיוּ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה, נָתַן סְאָה וְנָטַל סְאָה, הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר:

ג **הֲדַיָּח** בּוֹ סַלֵּי זֵיתִים וְסַלֵּי עֲנָבִים, וְשִׁנּוּ אֶת מַרְאָיו, כָּשֵׁר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, מֵי הַצְּבָע פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשָׁה לוֹגִין, וְאֵינָן פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בְּשִׁנּוּי מַרְאֶה. נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּמֹחַל, וְשִׁנּוּ אֶת מַרְאָיו, פָּסוּל. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה, יַמְתִּין לוֹ עַד שֶׁיֵּרְדוּ גְּשָׁמִים וְיַחְזְרוּ

מַראֵיהֶן לְמַראֵה הַמַּיִם. הָיוּ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה, מְמַלֵּא בַּפָּתַח וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ עַד שֶׁיַּחְזְרוּ מַראֵיהֶן לְמַראֵה הַמַּיִם:

ד **נָפַל** לְתוֹכוֹ יַיִן אוֹ מֹחַל וְשִׁנּוּ מִקְצַת מַראָיו, אִם אֵין בּוֹ מַראֵה מַיִם אַרְבָּעִים סְאָה, הֲרֵי זֶה לֹא יִטְבּוֹל בּוֹ:

ה **שְׁלֹשָׁה** לוֹגִין מַיִם, וְנָפַל לְתוֹכָן קֶרְטוֹב יַיִן, וַהֲרֵי מַראֵיהֶן כְּמַראֵה הַיַּיִן, וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה, לֹא פְּסָלוּהוּ. שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם חָסֵר קֶרְטוֹב, וְנָפַל לְתוֹכָן קֶרְטוֹב חָלָב, וַהֲרֵי מַראֵיהֶן כְּמַראֵה הַמַּיִם, וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה, לֹא פְּסָלוּהוּ. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַמַּראֶה:

ו **מִקְוֶה** שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מְכֻוָּנוֹת, יָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ זֶה אַחַר זֶה, הָרִאשׁוֹן טָהוֹר וְהַשֵּׁנִי טָמֵא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם הָיוּ רַגְלָיו שֶׁל־רִאשׁוֹן נוֹגְעוֹת בַּמַּיִם, אַף הַשֵּׁנִי טָהוֹר. הִטְבִּיל בּוֹ אֶת הַסְּגוֹס וְהֶעֱלָהוּ, מִקְצָתוֹ נוֹגֵעַ בַּמַּיִם, טָהוֹר. הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁל־עוֹר, בֵּיוָן שֶׁהִגְבִּיהַּ שִׁפְתוֹתֵיהֶם מִן הַמַּיִם, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָן שְׁאוּבִין. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה, מַטְבִּילָן וּמַעֲלֶה אוֹתָם דֶּרֶךְ שׁוּלֵיהֶם:

ז **הִטְבִּיל** בּוֹ אֶת הַמִּטָּה, אַף עַל פִּי שֶׁהַגְלִיָּה שׁוֹקְעוֹת בְּטִיט הָעֲבֵה, טְהוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מְקַדְּמִין. מִקְוֶה שֶׁמֵּימָיו מְרֻדָּדִין, כּוֹבֵשׁ אַפִּלּוּ חֲבִלֵּי עֵצִים, אַפִּלּוּ חֲבִלֵּי קָנִים, כְּדֵי שֶׁיִּתְפַּחוּ הַמַּיִם, וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל. מַחַט שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה, הָיָה מוֹלִיךְ וּמֵבִיא בַּמַּיִם, כֵּיוָן שֶׁעָבַר עָלֶיהָ הַגַּל, טְהוֹרָה:

לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל

לאחר סיום לימוד המשניות, אומרים כולם יחד

לְהוֹדוֹת. לְהַלֵּל. לְשַׁבֵּחַ. לְפָאֵר. לְרוֹמֵם. לְהַדֵּר. וּלְנַצֵּחַ. עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי, עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ: בַּעֲצָתְךָ תַנְחֵנִי. וְאַחַר כָּבוֹד תִּקָּחֵנִי: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ יָהּ. וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ: וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָּטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ. אָשִׁירָה לַיהוָאדנ, כִּי גָמַל עָלָי: שׁוּשׁ אָשִׂישׂ בַּיהוָאדנ. תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהָי. כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי יֶשַׁע. מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי. כֶּחָתָן יְכַהֵן פְּאֵר. וְכַכַּלָּה תַּעֲדֶה כֵּלֶיהָ: וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ. כִּי לֹא עָזַבְתָּ דוֹרְשֶׁיךָ יְהוָאדנ: שִׂמְחוּ בַיהוָאדנ וְגִילוּ

צַדִּיקִים. וְהַרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב: נֵר לְרַגְלִי דְּבָרֶךָ. וְאוֹר לִנְתִיבָתִי: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי. וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹאדנ"י. לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ:

תַּהֲלִים

לאחר לימוד המשניות קוראים תהילים באותיות הנפטר. לפני שמתחילים בקריאת תהלים נוהגים לפתוח בשלשה פסוקים אלו

לְכוּ, נְרַנְּנָה לַיהוָֹאדנ"י. נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה. בִּזְמִרוֹת, נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָֹאדנ"י. וּמֶלֶךְ גָּדוֹל, עַל כָּל אֱלֹהִים:

שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם. וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ. כְּמוֹצֵא, שָׁלָל רָב: שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וָאֲתַעֵבָה. תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי: שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ. עַל, מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ. וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָֹאדנ"י. וּמִצְוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי: שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ. וָאֹהֲבֵם מְאֹד: שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ. כִּי כָל דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ:

מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ. כָּל הַיּוֹם, הִיא שִׂיחָתִי: מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶךָ. כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: מִכֹּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי. כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי: מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן. כִּי פִקּוּדֶיךָ נָצָרְתִּי: מִכָּל אֹרַח רָע, כָּלֵאתִי רַגְלָי.

לְמַעַן אֶשְׁמֹר דְּבָרֶךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִּי. כִּי אַתָּה, הוֹרֵתָנִי: מַה נִּמְלְצוּ לְחִכִּי אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ לְפִי: מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן. עַל כֵּן, שָׂנֵאתִי כָּל אֹרַח שָׁקֶר:

וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ יְהֹוָה. תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ: וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר. כִּי בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ: וְאַל תַּצֵּל מִפִּי דְבַר אֱמֶת עַד מְאֹד. כִּי לְמִשְׁפָּטֶךָ יִחָלְתִּי: וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה. כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ. נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ: וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי: וְאֶשָּׂא כַפַּי אֶל מִצוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהַבְתִּי. וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ:

אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ. הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת יְהֹוָה: אַשְׁרֵי, נֹצְרֵי עֵדֹתָיו. בְּכָל לֵב, יִדְרְשׁוּהוּ: אַף, לֹא פָעֲלוּ עַוְלָה. בִּדְרָכָיו הָלָכוּ: אַתָּה צִוִּיתָה פִקֻּדֶיךָ. לִשְׁמֹר מְאֹד: אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכָי. לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ: אָז לֹא אֵבוֹשׁ. בְּהַבִּיטִי, אֶל כָּל מִצוֹתֶיךָ: אוֹדְךָ בְּיֹשֶׁר לֵבָב. בְּלָמְדִי, מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: אֶת חֻקֶּיךָ אֶשְׁמֹר. אַל תַּעַזְבֵנִי עַד מְאֹד:

לְעוֹלָם, יְהוָה. דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם: לְדֹר וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ.
כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד: לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם. כִּי הַכֹּל
עֲבָדֶיךָ: לוּלֵי, תּוֹרָתְךָ שַׁעֲשָׁעָי. אָז, אָבַדְתִּי בְעָנְיִי:
לְעוֹלָם, לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ. כִּי בָם, חִיִּיתָנִי: לְךָ אֲנִי
הוֹשִׁיעֵנִי. כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: לִי קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי.
עֵדֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן: לְכָל תִּכְלָה, רָאִיתִי קֵץ. רְחָבָה
מִצְוָתְךָ מְאֹד:

לאחר מכן ממשיכים לקרוא כולם יחד תהלים באותיות נשמה

נֵר לְרַגְלִי דְּבָרֶךָ. וְאוֹר, לִנְתִיבָתִי: נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה.
לִשְׁמֹר, מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: נַעֲנֵיתִי עַד מְאֹד. יְהוָֹאדנ"י, חַיֵּנִי
כִדְבָרֶךָ: נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא יְהוָֹאדנ"י. וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי:
נַפְשִׁי בְכַפִּי תָמִיד. וְתוֹרָתְךָ, לֹא שָׁכָחְתִּי: נָתְנוּ רְשָׁעִים
פַּח, לִי. וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא תָעִיתִי: נָחַלְתִּי עֵדוֹתֶיךָ לְעוֹלָם.
כִּי שְׂשׂוֹן לִבִּי הֵמָּה: נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ. לְעוֹלָם
עֵקֶב:

שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם. וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל
אִמְרָתֶךָ. כְּמוֹצֵא, שָׁלָל רָב: שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וָאֲתַעֵבָה.
תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי: שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ. עַל, מִשְׁפְּטֵי
צִדְקֶךָ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ. וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל:
שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָֹאדנ"י. וּמִצְוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי: שָׁמְרָה

נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ. וָאֹהֲבֵם מְאֹד: שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ.
כִּי כָל דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ:

מָה אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ. כָּל הַיּוֹם, הִיא שִׂיחָתִי: מֵאֹיְבַי
תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶךָ. כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: מִכָּל מְלַמְּדַי
הִשְׂכַּלְתִּי. כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי: מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן. כִּי
פִקּוּדֶיךָ נָצָרְתִּי: מִכָּל אֹרַח רָע, כָּלֵאתִי רַגְלָי. לְמַעַן
אֶשְׁמֹר דְּבָרֶךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִּי. כִּי אַתָּה,
הוֹרֵתָנִי: מַה נִּמְלְצוּ לְחִכִּי אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ לְפִי:
מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן. עַל כֵּן, שָׂנֵאתִי כָּל אֹרַח שָׁקֶר:

הוֹרֵנִי יְהוָֹאדנ"י, דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ. וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב: הֲבִינֵנִי
וְאֶצְרָה תוֹרָתֶךָ. וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל לֵב: הַדְרִיכֵנִי
בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ. כִּי בוֹ חָפָצְתִּי: הַט לִבִּי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ.
וְאַל אֶל בָּצַע: הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא. בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי:
הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ. אֲשֶׁר, לְיִרְאָתֶךָ: הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי
אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי. כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים: הִנֵּה, תָּאַבְתִּי
לְפִקֻּדֶיךָ. בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי:

וחותמים את אמירת התהלים במזמור הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל וכו' שהוא סיום ספר התהלים

הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ. הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו. הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ

בְּתוֹף וּמָחוֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

אחר קריאת התהלים נוהגים לסיים בשלשה פסוקים אלו

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל. בְּשׁוּב יְהוָֹאהדנ שְׁבוּת עַמּוֹ. יָגֵל יַעֲקֹב, יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָֹאהדנ. מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָֹאהדנ וַיְפַלְּטֵם. יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם, כִּי חָסוּ בוֹ:

תְּפִלָּה עַל קֶבֶר אָבִיו

ואומר תפילה נאה זו

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, הַאֲזִינָה לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ, וְקַבֵּל תְּפִלָּתֵנוּ בְּרוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ. שְׁתֶּהָא נִשְׁמַת הַצַּדִּיק הַזֶּה הַנִּקְבָּר פֹּה, אָבִי מוֹרִי שְׁמוּאֵל בֶּן רִבִּי שָׁלוֹם, רְאוּיָה לִשְׁכּוֹן עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְעִם שְׁאָר הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּפְטְרוּ בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וְזַכֵּנוּ זְכוּתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים שֶׁעָשָׂה כָּל יָמָיו. כִּי לְמַעַן כְּבוֹדוֹ בָּאנוּ הֵנָּה כְּדֵי לְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל קִבְרוֹ וּלְהִתְפַּלֵּל עַל נִשְׁמָתוֹ שֶׁתֶּהָא צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים, וְגוּפוֹ שֶׁיִּזְכֶּה לַעֲמוֹד לִתְחִיַּת הַמֵּתִים. וְגַם אָנוּ מְבַקְּשִׁים יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּתֶּן לָנוּ חַיִּים וְשָׁלוֹם וְחֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, הַצָּלָה וְהַצְלָחָה, וְעֹשֶׁר וְכָבוֹד, וּבְרָכָה וִישׁוּעָה וְנֶחָמָה, פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה, שֶׁלֹּא יָמוּט וְלֹא יִמָּחֶה לְעוֹלָם. וּשְׁלַח

לָנוּ הַגְּאֻלָּה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ לִרְאוֹת בְּנֶחָמַת צִיּוֹן וּפְדוּת נַפְשֵׁנוּ, וְהַרְאֵנוּ יְשׁוּעָתְךָ הַגָּדוֹל, וּמָחוֹל וְסַלַח לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ וּפִשְׁעֵינוּ, וְשַׁמֵּחַ קְהָלְךָ וַעֲדָתְךָ, וּבְנֵה עִירְךָ. וְתֵן לָנוּ בָּנִים וּבְנֵי בָנִים שֶׁיִּהְיוּ עוֹסְקִים וְשׁוֹמְרִים מִצְוֹתֶיךָ, וְקַבֵּל תְּפִלָּתֵינוּ וּתְחִנָּתֵינוּ, וְתֵן לָנוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. אָמֵן סֶלָה:

תְּפִלָּה בְּסִיּוּם הַלִּימּוּד

לאחר שגמרו סדר הלימוד אומר הרב תפילה נאה זו הלקוחה מספר שער השמים.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מַלְכֵּנוּ, מַאֲיִלֵּנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, יוֹצְרֵנוּ, וְעוֹשֵׂנוּ, שֶׁתְּקַבֵּל בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים לְמוּדֵנוּ אֲשֶׁר לָמַדְנוּ לְפָנֶיךָ, לִזְכוּת וְלִמְנוּחַת נֶפֶשׁ נִשְׁמַת (אָחִינוּ או אָבִינוּ) שְׁמוּאֵל בֶּן רִבְּי שָׁלוֹם וַיַּעֲלוּ לְרָצוֹן וּלְנַחַת רוּחַ לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ, לְהַשְׁפִּיעַ עָלֶיהָ יִפְעַת שִׁפְעַת אוֹרוֹת טַלֶּיךָ, כְּדֵי שֶׁתִּתְכַּנֵּס לִגַּן עֵדֶן עֶלְיוֹן, לֵאוֹר בְּאוֹר פָּנֶיךָ, וְלֶהֱנוֹת מִזִּיו שְׁכִינָתֶךָ. וְתִהְיֶה לָהּ מְנוּחָה נְכוֹנָה בְּגַן עֵדֶן מוֹשָׁבָהּ כָּל הַיָּמִים, בְּמַחֲצָתָן שֶׁל־צַדִּיקִים. וְיַעַמְדוּ לָהּ מַלְאָכִים הַמּוֹנֵי מַעְלָה לְהַמְלִיץ טוֹב בַּעֲדָהּ. וְיִקָּרְאוּ לְפָנֶיךָ זְכִיּוֹתֶיהָ. וּבְזכוּת כָּל הַשְּׁמוֹת וְהַצְּרוּפִים וְהַסּוֹדוֹת הַיּוֹצְאִים וְהָרְמוּזִים וְהַמְּצוֹרָפִים בַּלִּמּוּד שֶׁלָּמַדְנוּ, תִּתְקַבְּלֶנָּה

כְּקִרְבָּנוֹת וּמִנְחוֹת וְנִיחוֹחִין. וּבְצֶדֶק תַּעֲנֶה נוֹרָאוֹת לְכַלֵּה הַפֶּשַׁע וּלְהָתֵם חַטָּאת. וְיִפְתְּחוּ לָהּ שַׁעֲרֵי הַשָּׁמַיִם, וְעַל מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלוּהָ וִילַוּוּהָ. וְיוֹשִׁיבוּהָ בְּמִעוֹן בֵּיתֶךָ וּבְמָקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ. וְיַסְתִּירוּהָ בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן, שׁוֹכֵן רוּם חֲבִיוֹן, לְהַצִּילָהּ וּלְהוֹשִׁיעָהּ מִשְּׂטָן רָע וּמִמְּקַטְרְגִים רָעִים. וְתִהְיֶה מְנוּחָתָהּ כָּבוֹד, מְנוּחַת שָׁלוֹם הַשְׁקֵט וָבֶטַח. כִּדְכַתִּיב, יָבֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם הוֹלֵךְ נְכֹחוֹ, עַד שֶׁתַּעֲמוֹד לְגוֹרָלָהּ לְקֵץ הַיָּמִין. וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב, בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה אֲדֹנָי יֱהוִה (קרי אֱלֹהִים) דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים. וְחֶרְפַּת עַמּוֹ יָסִיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ. כִּי יְהוָאדנ"י דִּבֵּר: וְאַתָּה יְהוָאדנ"י בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, אֵל שַׁדַּי, תֹּאמַר לְצָרוֹתֵינוּ דַּי. אָנָא יְהוָאדנ"י, מַלְּטָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵטָה. וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת הַקְּרִיאָה עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה, כִּי אֵין זוּלָתֶךָ לִגְאוֹל וּלְקַבֵּץ שֵׁה פְּזוּרָה. וּמְהֵרָה יָבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל, וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית אֵל. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

וְיִהְי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ: בָּרוּךְ יְהוָאדנ"י לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יְהוָאדנ"י עֵת רָצוֹן. אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ. עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי. וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְהוָאדנ"י צוּרִי וְגֹאֲלִי:

הַשְׁכָּבָה

ומסיים באמירת השכבה לנפטר כשהקהל עונים אמן על כל פסקה.

מְנוּחָה נְכוֹנָה, בִּישִׁיבָה עֶלְיוֹנָה, תַּחַת כַּנְפֵי הַשְׁכִינָה.
בְּמַעֲלַת קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים, כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ מְאִירִים וּמַזְהִירִים. וְחִלּוּץ עֲצָמוֹת, וְכַפָּרַת אֲשָׁמוֹת, וְהַרְחָקַת פֶּשַׁע, וְהַקְרָבַת יֵשַׁע, וְחֶמְלָה וַחֲנִינָה מִלִּפְנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנָה, וְחוֹלָקָא טָבָא לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. שָׁם תְּהֵא מְנָת וּמְחִצַּת וִישִׁיבַת הַנֶּפֶשׁ הַשֵּׁם הַטּוֹב, כְּבוֹד (אָחִינוּ או אָבִינוּ) שְׁמוּאֵל בֶּן רִבִּי שָׁלוֹם, רוּחַ יְהוָאדנ"י תְּנִיחֶנּוּ בְּגַן עֵדֶן, דְּאִתְפְּטַר מִן עָלְמָא הָדֵין, כִּרְעוּת אֱלָהָנָא מָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמֶּלֶךְ בְּרַחֲמָיו, יְרַחֵם עָלָיו: (אָמֵן) וְיָחוֹס וְיַחְמוֹל עָלָיו: (אָמֵן) מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יַסְתִּירֵהוּ בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ וּבְצֵל כְּנָפָיו: (אָמֵן) וְיִזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָאדנ"י וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ: (אָמֵן) לְקֵץ הַיָּמִין יַעְמִידֵהוּ: (אָמֵן) וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא יַזְמִינֵהוּ: (אָמֵן) וּמְנַחַל עֲדָנָיו יַשְׁקֵהוּ: (אָמֵן) וּמִזִּיו שְׁכִינָתוֹ יְהַנֵּהוּ: (אָמֵן) וְיִצְרוֹר בִּצְרוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ: (אָמֵן) וְיָשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ וְחֶפְצָתוֹ, לֵאמֹר יְהוָאדנ"י הוּא נַחֲלָתוֹ: (אָמֵן) וִילַוֶּה אֵלָיו הַשָּׁלוֹם: (אָמֵן) וְעַל מִשְׁכָּבוֹ יָבוֹא שָׁלוֹם: (אָמֵן) כַּכָּתוּב, יָבוֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם, הֹלֵךְ נְכֹחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עִמּוֹ, כֻּלָּם יִהְיוּ בִּכְלַל הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת. וְכֵן יְהִי רָצוֹן, וְאִמְרוּ אָמֵן: (אָמֵן)

רַבִּי חַנַנְיָא וְקַדִּישׁ דְּעַתִּיד

ומתחיל הרב רבי חנניא בן עקשיא וכו׳ וכולם אומרים יחד עמו

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר, רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר יְהוָה חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ. יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

ואומר אחד הקרובים קדיש ברחוק ארבע אמות

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא: (אָמֵן) דַּעֲתִיד לְחַדָּתָא עָלְמָא, וּלְאַחָאָה מֵיתַיָּא, וּלְמִפְרַק חַיָּיָא, וּלְמִבְנֵי קַרְתָּא יְרוּשְׁלֵם. וּלְשַׁכְלָלָא הֵיכְלָא קַדִּישָׁא, וּלְמֶעְקַר פֻּלְחָנָא נֻכְרָאָה מִן אַרְעָא, וּלְאָתָבָא פֻּלְחָנָא דִּי שְׁמֵיהּ לְאַתְרֵיהּ בְּהַדְרֵיהּ בְּזִיוֵיהּ וּבִיקָרֵיהּ. וְיִמְלוֹךְ מַלְכוּתֵיהּ, וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵיהּ, וִיקָרֵב מְשִׁיחֵיהּ, וְיִפְרוֹק עַמֵּיהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן: (ועונים הציבור יחד עמו עד עלמיא) אָמֵן, יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא, מְבָרַךְ. לְעָלַם, וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: (ואומר לבדו) יִתְבָּרַךְ: (אָמֵן) וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַדַּר וְיִתְהַלַּל וְיִתְנַשֵּׂא, שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא: (אָמֵן) לְעֵילָא לְעֵילָא מִכָּל בִּרְכָתָא, שִׁירָתָא וְתֻשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא, דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: (אָמֵן)

עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל רַבָּנַן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַּלְמִידֵיהוֹן דְּעָסְקִין בְּאוֹרָיְתָא (קַדִּישְׁתָּא) דִּי בְאַתְרָא הָדֵין וְדִי בְכָל אֲתַר וַאֲתַר, יְהֵי לְהוֹן וְלַנָא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי מִן קֳדָם אֱבוּנָא דְּבִשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אָמֵן: (אָמֵן)

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, וְסִיעָתָא וּפִרְקָנָא וּרְוָחָא וְחִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי, עֲלֵיכוֹן וַעֲלַנָא וְעַל כָּל קְהָלְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וְאִמְרוּ אָמֵן: (אָמֵן)

(לאחר שענו הציבור אָמֵן, ממשיכים לומר יחד עמו)

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו. הוּא בְרַחֲמָיו יַחֲסָדָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְינַחֲמֵנוּ בְּצִיּוֹן וְיִבְנֶה בְרַחֲמָיו אֶת יְרוּשָׁלַיִם. בְּחַיֵּינוּ וּבְיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אָמֵן וְאָמֵן:

יש נוהגים להניח על הקבר אבן משום כבוד הנפטר, להראותו שהיה על קברו. ביציאה מבית הקברות יש ליטול ידיים.